

Glasilo Slovenske Krajine

NOVINE

Prihaja vsako nedeljo.

Cena na leto doma 20 Din. V Ameriko cena na leto 70 Din. Cena M. Lista je doma 5 Din, v Ameriko 30 Din. ki oba lista majo i sirote dobijo kalendar brezplačno. Ki pa samo ednoga, ga dobijo za polovično ceno.

„Vredništvo i opravištvo Novin je v Črensovcih, Prekmurje“.

Vrednik: Klekl Jožef, vp. plebanoš v Črensovcih.

Rokopise i naročnino pošiljajte na uredništvo ali opravištvo Novin v Črensovce, Prekmurje. Oglasi, (inserati) se tudi tu sprejma. Cena ednoga kvadratnoga centimetra za ednok en dinar za večkrat popust od 5% do 40%.

Mojim volilcom!

Dam vam na znanje, da se po Prekmurji širijo razne vesti od toga, da sam jaš prestopo v radikalno stranko. Izjavljam, da je to nej istina i da tozadevne izjave, nadalje proglašas na narod nigdar nej sam podpis, niti nej sam dao nikomi pooblastilo, da v mojem imeni izjave naj pobera, da naj volilci prosijo, ka bi v radikalno stranko stopo. Vabili so me, ali jaš sam njihove ponude odbio. Tomi je dokaz tudi to, da sam v stranki SLS. in v Jugoslovenskom klubu.

Beograd 24/X. 1923.

ŠIFTAR GEZA
nar. poslanec.

Ka pomeni izjava g. narodnoga poslanca, Gezo Šiftara?

Pomeni 1.) ka je njegova duhovna moč i politična poštenost trdna, stalna brez vse falinge, na štero se i v bodočih volitvah lahko naslonijo vsi naši volilci tak katoličanci kak evangeličanci; 2.) ka je politična nepoštenost radikalne stranke tak velika, ka ne zasluži, da bi jo poštenei človek samo pogledno. Razne dare (koncesije) je najprej ponujala g. Šiftari, naj za te zataji svojo kršćansko stranko. Duše je kupovala stranka radikalna, a ne jih je mogla, zato zasluži, da jo vsi zavržejo, ki neščejo v rod priti z odajstvom; 3.) moč naše stranke se je tak trdna, krepka, jaka pokazala, da vsi naši politični nasprotniki morejo kranščak pred njov zdignoti. Vsi volilci g. Šiftara, kak en mož so obsodili radikalno kupčijo i mešetara Švikaršiča i dali izjavo, ka njim ne trebe nikših darov i mit, nego trebe njim samo od njih zvoljenoga poslanca Šiftar Gezo. To troje pomeni gornja izjava g. poslanca Šiftar Geze. Vekše zmage ne bi mogla naša stranka v Prekmurji dobiti, kak je samo zdaj dobila. Zato veselo gledamo v bodočnost.

Beg Švikaršiča, Reicha i Mariča od Sv. Jürja.

To je bila tista slavna trojica, štera se je brez znanja g. poslanca Geza Šiftara podala k Sv. Jürji i po celom Gornjem Prekmurji, naj njemi podpise poberajo od njegovi volilcov, da more prestopiti v radikalno stranko.

A zgorajmenüvana trojica je naletela v volilnom okraji M. Sobota med volilci

na nezaslišani odpor. Da so zvediliti za to breznačajno početje, nastanolo takše ogorčenje med ljudstvom, da več ta trojica ne vúpala med volilce iti podise poberat.

Ta trojica znani Švikaršič, neki Reich, židov iz M. Sobote zdaj agent, i g. Marič, rojen v Ropoči zdaj živinozdravnik v M. Soboti, so prišli 20. okt. v soboto večer k Sv. Jürji podpise poberat.

Svoj tabor so gorvdarili v gostilni pri Raffli. Najprej so g. Raffla nagovorjali, naj se njim podpiše. A on je čeden človek. Pita je: Zakaj tej podpisi? Hja, to ide že za nove volitve — so njemi odgovorili. Te se ne podpišem Vam. — To je bila prva plúška njim. Pomali se pa zberejo v gostilni ešče drugi naši pristaši, ki so g. Švikaršiča dobro v svoje škrepe vzeli; Hja zdaj ste prišli se, prle ste nas pa odali Srbskim radikalom, smo že zvedili. Samo ostanite tu še do jutra, rávnok je kmečka zveza napovedala svoj protestni shod, prite na gítleš, že vam pokažemo.

Koražna trojica se zbojala, ne so več pobirali podpise, nego tam v gostilni prenočili i na drugi den v nedelo zajtra odkurili od Sv. Jürja, niti so ne vúpali po cesti iti, kje je ravnoč ljudstvo šlo k meši, nego okoli po senožati so bicikline vkleki za sebov.

G. Švikaršič si je jako nezahvalen teren odebrao za svojo radikalno agitacijo, kaj misli zdaj tam agitirati za radikale, kje je prle hodo kak tajnik slovenske ljudske stranke. Naj dobro pazi, da ga kjer dobro ne nabijejo, cilo če de ešče takše škandale delao po šolaj i pri g. vučitelica, kak je napravo dne 8. oktobra pri Sv. Jürji po noči ob 11. yüri. Pomlite še to g. Švikaršič?

Sprevod vlč. g. Ozmec Jožefa dekana ljutomerskoga.

Sunce se je smejalo okt. 27. na Lotmerk i ogrevalo je celo okolico. Vesela je bila neba. Veselila se je, ar se je preselo iz toga jalnoga sveta zgleden, dober duhovnik, lotmerski dekan (ešpereš.) Zdaj ga pokapajo. Po petletnom mučnom betegi je 24. okt. večer ob 10. mirno zaspa v Gospodi med molitvov svojih sobratov duhovnikov. Rodlo se je 1. 1866. febr. 18. Pokapao ga je stolni dekan, mariborski kanonik dr. Tomažič Ivan, ki se je v lepom govoru spomeno z zaslug pokojnoga, dobroga, gorečega duhovnika. On je služo za pokojnika tudi sveto mešo. Zvün njih so bili pri sprevodi ešče Bohanec Ivan, častni kanonik i dekan iz Šmarja pri Jelšah, zlatomešnik — svetovalec g. Meško Martin od Kapele, dr. Franc Kovačič profesor iz Maribora, duhovniki sosednih far, kapucini, smileni bratje, vp. plebanoš Klekl Jožef v Črensovec, skupno 47 duhovščine. Spreveda so se vdeležile tudi šolske sestre — edna je krvna sestra pokojnoga dekana, orli, orlice, ognjegasci, Marijina družba, i brezštevilna vnožina vernih farnikov iz vseh stanov, gospockih i prostih. Ta velika udeležba kaže, kakše poštenje je živao pokojni. Bio je smileni Samaritanoš, ki vsakoj nevoli na steže odpro svoje dveri, bio je deželni poslanec naše stranke, i kak takši se odkrito i nestrášeno borio za pravice slovenskoga ljudstva, za šteroga gospodarski i kulturni napredek je aldiüvao ne samo duševne i telovne moči, nego ešče veliki deo svoje vred-

nosti. Vsaki dober namen je dobo pri njem podporo i vsaka duša tolažbo. Veselo je trpo. Ešče po smrti so njemi ostale pri vüstaj poteze smeha. Smejao se je vsem, ar je vse ljübo, zato ga pa tudi počastilo vse pri sprevodi. Po cerkvenoj božoj službi se je veličasten sprevod pomikávao proti pokopališči. Med potjov se je popevao genljivi „Miserere“ (Smiluj se Gospodne), i godba (banda) gospoda vučitelja Zacherla je pa igrala v srce segajoče žalostinke. Po cerkvenom obredi na pokopališči se je poslovio od pokojnoga vu imeni slovenskoga kluba Klekl Jožef vp. pleb. narodni poslanec, koga je klub naravnost v te namen poslao iz Belgrada na sprevod, da počasti velezaslužnoga svojega tovariša, bivšega deželnoga poslanca. V imeni Orlov i ognjegascov, pač cele fare se je pa poslovio g. Novak. Moški zbor je nato spöevao četveroglasno genljivo slovo prijatelji. Za pesmov so pa vzeli slovo od pokojnoga še Orli, Orlice i Marijina družba. Dvoja reč nas je najbolje genola pri sprevodi i pobožnost i resnost, istinska žalost. Tu ne bilo smeha, guča. Tu se je vidila samo žalost a z vüpanjom združena, ka je dober Bog obilno plačao trüde svojega vernoga slugo i slišala je samo molitev. Vse je molilo za pokojnoga. Kak so prepleli venci iz dišćih rož grob i drvo, tak je preplela goreča molitev celi sprevod. Mladina obojega spola se je ešče prečistila pri svetoj meši i darüvala za svojega dobroga duševnoga pastira tistoga Jezusa, šteroga je telikokrat sprejela z njihovih rok.

Blaženi so smileni, ar oni hodo smilenje dobili, pravi dober Jezus. Pokojni so smileni bili, zato se vúpamo, ka so je tudi dobili. Njuvo smilenost do naših prekmurskih pregnancov za časa boljševikskoga so posebno omenili v svojem govoru tudi narodni poslanec Klekl. Bodimo zahvalni i smilenost plačajmo z smilenostjov. Molimo za pokojnoga, ka njemi sveti srečna večnost.

Ka določa novi vojni zakon.

Člen 46. Vsaki vojak, ki pobegne mora tisti čas sledkar odslužiti. Či je kakši vojak zapreti v temnico sodnijskim potom, mora te čas sledkar odslužiti.

Čl. 47. Što je ne odslužio kaderskoga roka, ne more biti naš državljan; ne more biti državni ali občinski uradnik, tudi duhovnik ne; nemre dobiti na svoje ime obrtnoga lista. Za one dečke te zakon ne vala, ki so še ne 21 l. stari.

Čl. 48. Tisti, šteri so samo začasno nesposobni za vojaško službo i stopijo v državno službo, pa so pred 24 l. postali sposobni, morajo svoj rok odslužiti. Tisti pa, ki postanejo duhovniki med tem časom, morajo svoj rok odslužiti v „nebojevnih edinicah“ (špítalaj itd.)

Skrajšani rok.

Čl. 49. določa, da se službeni čas skrajša na 9 mesecov;

1.) Onim, šteri do 27. leta zvršijo visiko šolo, ali kakšo drugo šolo, najmenje pa morajo meti 6 razredov gimnazije i da v tej deveti mesecaj napravijo izpit za rezervnoga oficéra Što ne napravi izpita, službi 14 mesecov. Bogoslovci služijo 6 mesecov.

2.) V družini, kde še oča žive i najstarejši sin pride v vojaško službo, pa nema brata, šteri bi bio 17 l. star, službi samo 9 mesecov. V tistoj družini, kde prvorojeni sin ma več bratov i eden je od 17 l. starejši, drugi pa mlajši, te prvorojeni i drugorojeni službi celi rok, a komaž tretji dobi skrajšani rok. — 9 mesecov samo služijo še, ki so herballi verstvo, i je brez nji drugi nemre voditi. Nazadnje pa tisti sinovje družin, ki so v bojni od 1912—1920. zgübile 2-ali več sinov. To vala samo do leta 1938.

Zavsema ce odpüsti vojaška služba tistim.

Čl. 50. 1., šteri so za vsigdar nesposobni; 2., ki so šamo začasno nesposobni i do 25-ga

leta ne postanejo sposobni; 3 edini sin za delo nesposobnoga oč, šteri ne plačuje več dače, kak 20 Din., i je poljodelec. Tudi tisti je odpušteni, šteromi je mro oča i nema starejšega od 17 l. — Za delo nesposobni se zemejo deca do 17 l. i stari na 60 l. Te zakon k novomi leti stopi v veljavo.

NEDELA.

Po Rlsallh XXIV. Evang. sv. Mataja VIII. 23—27. Jezuš vtiša viher. Vučenike reši telovne nevarnosti i pokara je zavolo slaboga vupanja. Deli njim telovno i duševno smilenost. Tak dela prava ljubezen.

Ljubézen do bližnjega.*)

I Peter zataji Gospoda: Ne vem, ka praviš. Druga pride. I Peter zataji Gospoda drugič. Šče tretji pridejo. Peter se zaklinja i prisega, da Gospoda ne pozna. O, eli je mogoče šče hūje razžaliti Jezusa? Jezuš pravični, kak boš se maščūvao? Kak boš kaznūvao vernoga apoštola? Vdari ga, da vidi, eli te pozna eli ne! . . . Pa ka! Peter je žalo, Jezuš je lūbo. Samo milo je pogledao Petra, kda je šo prek dvora: Gospod se je zgledno i pogledao Petra, pravi sv. Lūkač (22, 61), i blagor Petri, ki je razmō pogled lūbezni! — I ešče! Pridite z menov na Golgoti! Tū na križi pōglejte, ka so napravili s Kristušom njegovi sovražniki! Poglejte noge Kristušove, ki so trūdne hodile po pūščavi, po vročij potaj, po goraj, po morji iskat, ka je zgūblenoga —: sovražniki so jij s cveki prebod noli i na križ pribili. Poglejte roke Kristušove, ki so lačnim krūh lomile i betežne vračile, molile, blagoslavliale —: sovražniki so je predrl s cveki i na križ pritrdili. Poglejte glavō njegovo, iz štere oči je sijala sama lūbezen, štere vūsta so govorila samo dobroto, štere misli sō mislile srečo i zveličanje dūš —: sovražniki sō jo s trnjom ōpleli i na križ naslonili. Poglejte to telo, vse razbitō i razmesarjeno —: sovražniki so to včinili. Poslušajte to zasramūvanje, to preklinjanje, s šterimi obsipavajo umirojačega —: sovražniki Kristušovi je mečejo iz svojij črnij src. . . O Kristuš, maščūj se! Maščūj se, večni Bog! . . . Pa ka zovem jez k Bogi lūbezni. Ne maščūvanje, — lūbezen šče. Čūjte, kak lūbi Kristuš sovražnike svōje ūna križi, kak moli zanje v smrti. Oča, odpusti njim, ar ne vejo, ka delajo. (Luk. 23, 24.)

Tak je Kristuš — Bog, ka je zapovedao, tudi pokazao s svojim najvišjim, nedosežnim zgledom. Toda Kristūša, praviš, je nej mogoče posneti. Posneti ne, posnemati, nasledovati pa! Zato ar je milost njegova z nami, slabimi. Ka, eli ne vidimo na svetnikaj božij, kak so z milostijov božov podpirani, lūbili svōje sovražnike? Sv. Štefan je molō zanje, ki so ga kamenūvali. Sv. Katarina Sienska je ženi, štera jo je obdužila nečistosti, v njeni bolezni slūžila za deklo. Sv. Ambrozij je morilci, šteri ga je napadao,

*) Predga dr. M. Opeke stolnoga kanonika v Ljubljani. Izdala tiskarna Ničman v Ljubljani.

Fabijola

ali

Cerkev v katakombah.

II. Boj.

Kristjanke njoj je skrbno dvorila, pravila kakšo milo reč eli pa mučala — ka je mogla boljšega včiniti kak moliti zanje, da bi v toj žalosti zadela boža milost njeno srce i jo včinola pripravljeno za svetlost istine.

Kda je minola malo hūda žalost, mogja je pali misliti, pa njene misli so bile kmične i so jo navdajale z novim nepokojom. Ka je zdaj z njenim očom? Kama je šo? Eli je šče kde, eli se je spremeno v nikaj? Eli je tudi njegovo življenje opozūvalo oko, štero vse vidi? Eli je prestaō tisto probo, od štere sta govorila Boštjan i Sira? — Či ne, ka je zdaj z njim? Prestrašila se je Fabijola te misli i jo je probala izbiti iz glave.

Što njoj odgovori na vsa ta pitanja? Eli pesniki? — Probali so, pa prišli so samo do grobovih vrat. I vučenost? Ta je v grobi ne najšla drugo kak čonte ji nesnago. Modrijaši? Modrūvali so i modrūvali, pa nazadnje z ramami zmigali. Ka so nej mogli vsi tej razložiti, to bi lejko razložila siromaška robinja; pa Siri šče se ne vido pravi čas, da bi od toga govorila z Fabijolov.

Pripelali so mrtvoga Fabija i Rimlani so videli spreved, kakšega malokda. Spreved i gorečimi skalami; pred mrtvecom so nesli iz voska table njegovih pradedekov; napravili so

nakazao telko penez, da je lejko pošteno živo. Sv. Miheli je oblastnika, ki ga je tirao v pregnanstvo, s svojimi rokami brano, da ga je nej razsrejna vnožica kamenūvala. Sv. Ignacij Lojolski je z vsōv lūbeznijov skrbō za tovaia, ki ga je v Parizi za časa njegovoga školanja do dobroga okradno. Sv. Francišek Regij je sirovomi mladenec, ki ga je med slūžbov božov vdaro po lici, ponūdo šče drugo lice, i blaženi kancelar Tomaž Mor je, prle kak je dao glavō za vōro i Cerkev, na pitanje njegovij krivičnij sodnikov, čī ma šče kaj povedati, kratko odgovoro: Nikaj, samo to — le: Kak je poznejši apoštol Pavel bio pri smrti prvoga mantrnika, Štefana, i je to smrt odobravao s tem, da je stražo obleko tistij, ki so Štefana kamenūvali, pa sta zdaj vse edno oba v nebesaj prijatelja: tak vūpam tudi jez i bom goreče za tō molo, da vas gospodje, čī ravno ste bili moji sodniki na zemli, vendar ednok v večnoj blaženosti v nebesaj najdem. Bog vas obvarūj, posebno šče mojega gospoda krala, šteromi naj da verne tanačnike!

Glasi.

Slovenska Krajina.

Shod zavūpnikov naše stranke se bo vršo dnes tjeđen to je 11. novembra zaodvečara po večernici ob treh v M. Soboti. — Vsi predsedniki kmečkih zvez i zavūpniki dobijo pismena povabila, štera morejo s seboj prinesiti na shod. Brez teh povabil se nišče ne pūsti v dvorano. Shod se bo vršo v gostilni Peterka.

Pri tajništvu naše stranke se dobijō tudi „knige“ Hodi k olt. Svestvi pa Kalendarje Srca Jezušovoga.

Narodni poslanec g. Geza Šiftar so prišli domo iz Belgrada i obiščejo svoje volilce pa njim razložijo, ka sō jih radikali lovili toti a ne so se dali zgrabiti za radikalno stranko, ostali sō verni našoj. Bog jih živi! Sprejmite jih vsi lepo!

Veliki protestni shodi so se vršili pri Sv. Jūrij, pri Gradi i v drugih mestaj Gornjega Prekmurja i se pobirali podpisi ednodušno i ednoglasno pri naših volilcah, šteri obodijo grdo radikalno kūpčijo, štera je štela razcepiti našo stranko i premotiti narodnoga poslanca g. Šiftara Geza. Med ljudstvom lađa veliko veselje nad poštenostjov i odločnostjov g. Šiftara ka, se ne dao premotiti.

V Dolnoj Lendavi je imenūvani za genta na mesto g. Kokota, ki se je odselo v Ormož, g. Kac, tūkajšnji trgovec.

Dne 23. oktobra po noči so dozdaš šče neznani tovaie šteli okrašt dolnjelendavsko hranilnico. Tovaj šo se večer pred 7. vōrov mogli spskriti na dvorišču, ar ovak je ne mōgoče po noči na dvorišče priti, čē so vrata zaprta. Prišo je pa tak v hranilnične prostore, ka je na okni prerezao glažovino z diamantom z veseljom, ka se njemi posreči peneze pobrati iz glavne kase, a zmoto se je — kase je ne mogeo odpreti. Odstrano se je ne več po tistoj poti, nego odpro je okno na vulico i tū vō skočo.

Letina (na Vogrskom), kak se čūje, je skōro cela dol zgorela, šče celo cerkev je precī poškodūvana.

grmado iz najbolje dragoga dišečega lesa, polejali jo z dišavami Arabije, na njo posadili bogatō oblečenoga mrtveca — i vse to zežgali. Nekelko prgišč zgorelih čont v alabaštrovom vrči, šteroga so postavili z Fabijolinim imenom med druge vrče te rodbine — to je bilo vse, ka je poganom ostalo od posvetne slave.

Pri sprevedu je po rimskoj navadi govorio Kalpurnij i razlagao, kakše čednosti so kinčali preminōčega moža, kak gostolūben i kak skrben državlan je biō; ves, kak skrivni lūdje, štere imentljejo kristjane, ki se vsigdar postijo, molijo i svojo nevarno vero rivlejo v vse rodbine i natiroma lūdstvo proti casari šuntajo . . . „Či je po smrti v istini šče kakše življenje, kak pravijo nešterni modrijaši“, pravo je stari, lažnivi Kalpurnij, „sam zagotovlen, da je Fabij zdaj v Eliziji“, kde se sprehaja (šeče) po zeleni logaj i pije nektar. O da bi mi bogovi skōro poslali tisti den, kda se jaz, tvoj najponižnejši varūvanec, združim s tebov v elizijom veselji!“

Vse je bilo genjeno i se je čūdilo takšoj vdanosti.

Fabijola je morala tudi poravnati i spraviti v red vse zasūkane opravke i račune očine i jako žmetno joj je bilo, gda je zapazila vkanljivost i odiranje (gūbjenje) v poslah možaka, šteroga je spoštūvao ves svet kak najbolje poštenoga i dobrotlivoga moža.

Za nekkelo tjeđnov je šla Fabijola v čarnoj obleki pohodit (obiskat) svoje prijatele i prijateljice — najprle Nežo.

*) Poganska nebēsa.

**) Nektar je v poganskijh pripovedkah pājača bogov, kak ambrozija njihova jed.

Država.

Dvojčeti v moškōm želodci. V Beogradi so gorrezali ednoga 21 let staroga mladenc. Dečko se je tožo, da ga boli želodec. Že od 3. leta starosti je meo želodčne bolečine i njemi nekaj raslo v njem. Od leta do leta so senjemi bolečine povekšavale i želodec raseo. Odločo se je, da se da gōr rezati. I dao se je. I gda so ga gorrezali, so najšli, da ma dve deteti v sebi. V meso sta njemi rasli dve deteti, edno bole, drugo menje dorašeno. Deco so njemi vzeli vō i dečko je vmro. Zdravniki so dognali, da bi mati toga dečka mela trojčeti poroditi, klice teh so ostale v tom prvorojenom, štere so rasle dale i ga vmorile. Lani je spodobna operacija bila v Zemuni.

Vročina v Belgradi je šē zmerom velika. Je i pije se ešče po vulicaj pred krčmami i hodi se ešče v letošnjoj obleki. Vročina konca meseca augusta pri nas je zdaj ešče v Belgradi na konci oktobra.

„Straža“ mariborska piše, ka je pri kūpčiji radikalov mešetar bio Švikaršič. On je lažljivi telegram poslao v Beograd, ka so prej tēt g. Šiftara na smrt obetežali i tak je g. Gezo Šiftara šteo domo spraviti. Tē so žē prle odišli domo i neso se ravnali po tom telegrami. En tjeđen nišče nej znao za njih. Gda je Švikaršič zvedo za njih, je začno mešetarijo. Mešetaro je pri mariborskom podžupani Pfeiferi, da je pozvao Šiftara okt. 10. v Radence. Tū so nebesa obljudljali Šiftari i Prekmurji, čē on prestopi v radikalno stranko. A on njemi doposlane izjave nej je podpisao. I čeravno nej podpisao izjave, kak Straža piše, je Švikaršič z drugimi radikali napravio en proglas i tōga so radikali podpisali brez znanja i dovoljenja Šiftara i sō tē proglas objavili v „Jutranjih Novostih“. Kak lažljivi so tej ljudjē se z tōga vidi, kda so nlti Šiftarōvoga imena ne znali podpisati, za Šiftarja so ga pisali i mesto Martjanec so pisali Martinjē. — Tak „Straža“. Mi dodenemo samo to, da je Švikaršič jeli, dragi naši pristaši, vreden da je nej naše, negō radikalne stranke pomagač i širiteo.

V Belgradi zidajo. Po najnovijšem glasi bodo v Belgradi zidali nove hiše za razna ministerstva; za trgovsko, prometno, poljedelsko i za ministerstvo za loge ino rīde.

Keliko špitalov (bolnic) je v Sloveniji. V Sloveniji je 22 špitalov, — od šterij je 15 državnij 8 pa zasebnij (privatnij.) V vsej špitalaj je 3.153 posteli; na vsakij 1000 dūš pride skōro 2 posteli. Broj betežnikov v preminōčem leti je znašao 27.955. Za oskrblavanje ednoga betežnika na den je 19.2 Din. Stroški preminōčega leta so 5.537.609 Din.

Japonskim sirotam je poslao naš Rdeči Križ 5000 švicarskih frankov.

Keliko dūš je odšlo iz naše države v tūjezemstvo. V jednom meseci t. j. v augusti se je izselilo 664 dūš. 393 moškij ino 271. žensk. Od 1. januara 1923. do 31. aug. toga leta pa znaša broj izseljencōv 2976. Največ jih ide v Ameriko. V našo državo pa je prišlo, priselilo 1144 dūš.

Zaprisegli so se pri kralji v Belgradi novoimenūvani lavantinski pūšpek, dr. Andrej Karlin iz Maribora.

Povrnimo se nazaj k Torkvati. Kda se zbūdi zjutraj po tistom nesrečnom večeri, najde poleg sebe Fulvija. Z dobro premišljenimi rečmi njemi postavi pred oči, kaj je včino preminōči den, njemi dokazuje, da je zgūblen i da ga more samo njegov tanač rešiti; tak ga popunoma zveže. Či bi pri kristjanijh iskao pomoči ino se z njimi probao zmiriti, bi ga Fulvij včasi zročō sodniki (birovi) ino žalostnoj smrti; čī bi se pa dao nūcati za izdajalca, obetao njemi je vse, ka bi poželo.

„Tebe maternica ma“ pravi njemi nazadnje Fulvij, „hodi z menov, hladni jūtrašnji zrak ti dobro včini.“

„Zapelani mladenec je bogao; pa komaj sta prišla na plac, kda njima pride proti Korvin i jima pravi: „Dobro, da sam vaj dobo, prav rad bi vama pokazao delavnico mojega oč.“

„Delavnico?“ čūdi se Torkvat.

„Delavnico, ja, kde sranjūje svoje orožje. Ravno na novo jo je olepšao z vsem potrebnim. Včasi tamle je; stari čemerni Katul rayno odpira dveri.“

Stopili so v veliko dvorišče, na šterom je bilo okoli i okoli pri stenah pod streho postavljenoga dosta različnoga orožja za mantranje. Torkvat se je vsega toga mantranja jako prestrašo; to je znam zapazo stari vratar i je pravo: „Le stopite notri, gospodje, le in se ne bojte; vam se ne zgodi nikaj lūdoga, inači čī bi bili izmed vrajži kristjanov. Za nje smō predkratkim vse to tak lepo pripravili.“

„No, Katul,“ pravi Korvin biriči „razložī, razložī malo tomi gospodi svoje špilarije. Tūhinec je i so njemi šče neznane.“ Dale.

Boži rop. Vlomili so na Čateži (Kranjsko) roparje po noči v cerkev, gorvtrgnoli tabernakel, odnesli monštrancijo i dva ciborija s svetimi hostijami. Cela okolica je v žalost zavita zavolo tega groznega hūdodelstva. — Dūšice, ki ljūbite Jezusa, ponūdite njemi za to hūdobjo kakše zadoščenje.

Nove banke po 100 Din. Kak stare srbske, kak nove banke po 100 Din. zamenjajo z novimi, štere so delane na Francoskom.

Aeroplan brez motor. Te dni sta dva našiva tehnika v Siski napravila aeroplan, šteri nema motor. Pri prvom letanji je na 70 m. visiko leto, i je 7 minut bio v zraki.

Katoliški shod v Budapešti. Minočo nedeljo so otvorili v Budapešti katoliški shod v cerkvi sv. Štefana. Sv. mešo so darūvali prezvišeni primas kardinal Csernoch.

Profesor i podporočnik. Belgradski list „Politika“ piše; Profesor, šteri ma 9 službeni let, je dobo plačo za oktober 1550 Din. Njegov 13 let mlajši brat pa, ki je zdaj dokončao vojno šolo, je dobo za oktober 2666 Din., plače brezi drv, štere še tūdi dobi.

Avtonomist piše: Pred kratkim so obsodili na 20 l. vozo Rajiča, šteri je šteo bujti Pašiča, ali ne se njemi posrečilo. Pašič je pitao sodnika, če zna, je li je „ovaj Rajič“ bogat. Kda je pa Pašič zvedo, da „nema ništa“ se je zamislo — ino je mislo . . . Nadale pita, keli-ko pa naj prosī za bolečine, doktora itd. ? Na to pitanje je Pašiči ne znao nišče nikaj povedati i je pa mislo. — No, zdaj si je pa zmislilo, do bo najbogše če ne prosī nikaj, ar bo lūstvo videlo, da je dobroga sca; ali zapovedao je naj ga močno ino dobro zaprejo da ne vujde, ar „ovaj može da opet puca“ Pašič se boji, da se Rajič ne bi kde pa nalekeo z revolvor. V meseci septembra je prevzela upravo „Južne železnice“ državna uprava ino od toga časa železnica vozi jako neredno; dobri vagoni, peči itd. so se vtonile. Nega jih več. Brrr, brrr . . . v Srbijo. Nam pa pošilajo stare, potrefte. G minister železnice, Jankovič je pravo, da so Slovenci dobri železničari, zato morejo iti v Srbijo, k nam pa pošilajo Srbe; šteri nam bodo šče to, ka mamō dobroga spokopili i spotrli. Istina je, da so Slovenci dobri železnice, tūdi naše železnice so dobre, samo g. Jankovič je slab minister.

Kelko so dobili Srbi od Nemčije. Po poročilaj belgrajskih listov so dobili Srbi na račun vojne odškodnine od Nemčije dozda nekelko v penezaj, nekelko v blagi okoli 250 milijonov zlatih mark. Teda so dobili Srbi 20,000 milijonov eli 20 milijard kron. Iz Hrvatske so stisnoli kak letno po 8 milijard kron. Kelko so dobili iz Slovenije, iz Bosne i Vojvodine, nihče ne ve, gvišno pa je, da so to tūdi lepe milijarde, od šterih pride jako mali deo nazaj (za uradniške plače). Pa vseeno nemajo nikdar zadosta i ščejo šče vsikdar šče i šče i šče (dajte), brez konca i kraja.

Bujte ga! V Bosniji so nekš mladi ljudje napadnoli voditela bosniških muslimanov poslanca dr. Spaha. Strelili so na njega 18 krat. Te dogobek so spravili poslanci v parlament na razgovor i pri toj priliki je skričao eden poslanec, to se zna Srb: „Škoda, da so ga nej strelili!“ — Če bo šlo tak naprej, doživemo tūdi v Sloveniji čas, da bomo vračili politične nasprotnike z revolveri i količi. Bujte ga, pa de mir! Pa pravijo, da se mi od Balkancov ne moremo nikaj navčiti! (Autonomist).

Eli nimajo prav? Nesrečni Macedonci, ki nezgovorno trpijo zavolo belgradske lakomnosti i zgrabežljivosti, pravijo: „Neka nose! Neka nose, štogod mogu, samo neka idu!“ (Naj nosijo! Naj nosijo, ka mōrejo, samo naj idejo!“)

Imeniten diplomat je zastopnik naše države v Rimi, g. Antonijević. Kda se je pred kratkim govorilo v parlamentu od reškoga pitanja, je povedao posl. Šumenkovič od g. Antonijevića te zanimivosti: V hipi, kda je prišeo v Italijo g. Mussolini na vlado, je poročao g. Antonijević v Belgrad, da je Mussolini propadno. I v hipi, kda je predsednik začasne reške (fijomske) države g. Zanella bio v Belgradi, je poročao g. Antonijević belgrajskoj vladi, da se je razgovarjao z g. Zanello v Rimi. (Autonomist).

Svet.

Šolski boj v Avstriji. „Slovenec“ iz 20. okt. t. l. prinaša članek iz Beča, v šterom razsveti šolski boj v Avstriji. Tla za te boj so se pripravljala v staroj Avstriji. To so bile takzvané šole brez farbe, ne verske ne brezverske. Po bōjni so si socijalni demokratje prilastili šolsko vodstvo i začnoli obnovo po svojem, 1919 l. je socijalistični urad za včenje odpravo dužnost šolske dece k meši hoditi. Dve leti potom so prepovedali vstopiti šolarom v Marijine družbe. Tūdi so z večih šol odstranili knjiže. Leta 1922. so pa zapovedali odstraniti vse knjiže, štere so pisane v katoličanskem dūhi. Do 200 jezer najlepši knjig za mladino je bilo zapravljeni. Za silo so vpelali tūdi že nekše brezversko včenje.

Verōnavuk so nadomestili z nekšōv „življenskov znanostjov“. To je, pravijo, z edne strani dobro. Odpravili so šolo brez farbe i obdičili katoličane. Od zdaj si bota stale nasproti verska i brezverska šola, Kristuš i Šatan. Dragi Slovenci, ka bi vi delali, či bi se pri nas tūdi začeo boj? Za nas je samo edno mogoče i to je — verska šola, tak za katoličane kak za evangeličance. Bodimo tūdi mi pripravljeni.

Mednarodni evharistični kongres. Rimski papa so odločili, naj se 28. mednarodni evharistični kongres vrši l. 1926. v Čikagi.

75 letnica nemški katoličanski shodov. Letos avgusta so šteri Nemci svetili 75 letnico svojih katoličanskih shodov. Nekaj lepoga bi bio te shod. Nemški katoličanje bi lahko z veseljem pokazali na delo sedemdesetpetih let, v šterom časi so na nebrojni shodaj vtrdili katoličanstvo med svojim narodom i jim kazali pot skoz težki boj za pravice svoje vere. Te shod bi se letos meo vršiti v Kölni, pa so ga morali nihati, ar so Fracozje zasedli Poruhrje.

Preganjanje Slovincov. Po mirovnoj pogodbi je prišlo dosta Slovincov pod taljansko oblast. Nega pa venda na sveti države, štera bi tak kratila pravice drugim: narodnostim kak taljanska. Prefekt Furlanske pokrajine je dao zapovid, da morajo vse slovenske novine poleg slovenski člankov meti iste na taljanski jezik prestavljane. „Goriška Straža“ piše nato: „Vsi narode na sveti majo pravico pisati novine v samo svojem jeziki . . . Samo ednomi narodi je prepovedano . . . i te narod so goriški Slovenci.“ Italija se rada ponaša s svojo kulturov i pravičnostjov, vendar pa ma ta samohvala jako kratek rep.

Coolidge od vere. Zdajšnji president Zedinjeni držav Coolidge (Kulič) je povedao svoje mišli od vere na sledeči način: „Vera je fundament denešnje slobodčine . . . Prazno govorenje je, či se guči od kakši drugi fundamentov slobodčine i ednakosti. Nehasnovito je čakati zbogšanja od kakši drugi dugovanj. Zbogšanje nemre priti odzvitna, nego mora priti odznotra.“

Odkrite Törkinje. Znano je, da Törkinje morajo biti pokrite. Pred kratkim pa se je vršo v Carigradi nekš svetek s plesom, na šterom so bile ženske prvokrat odkrite. Naskori prej pride dovoljenje, da do smeje Törkinje tūdi v gledališči igrati. No, pa naj nikak pove, da so Törkinje ne za vlas podobne našim ženskam! Dostakrat nega za kaj dobroga niti penez niti časa, a za lepo obleko, za ples mora biti. Pa ta sodba ne vala za spāmetne ženske, nego za tiste, štere majo vza svojo vrednost od zvūna ne pa v svojem nedužnom poštenom srci.

Letos nemre več nihče v Ameriko. Vsa-ko leto se slobodno iz naše države preseli 6462 oseb v Ameriko. Za letos so že dali telko dovoljenj, zato pa komisarijat za izselitev opomina, naj tisti, ki so ne dobili dovoljenja, ne prosijo za potni list, dokeč nede objavljeno, da se lahko potūje.

Domača politika.

Parlament se je odpro 23. okt. Zvolo se je finacijski odbor. Naša stranka je dobila tri odbornike. Sej v parlamentu nej, dela finacijski odbor, na spopolnitvi trošarinskoga zakona i na proračuni. Parlament je zvolo še po kratkom odpočitki odbor za razlastitev občin. Naši poslanci so vsi v Belgradi bili, a dokeč parlament znova ne začne delati, jih večina pride domo. Na kak dugi čas, že objavimo to i to tūdi, gde se bodō pali shodi držali.

Ministerski svet (tanač) se je vršo na kraljevskom dvori. Na tom je sklenjeno, da se naša vlada dale pogaja z Italijov gledoč na Reko. — Dr. Ninčič je poročao na toj seji, ka nam Bolgarija plača 250 milijon lejov. Sklenjeno je na dale, da naša država na račun vojne odškodnine naroči v Nemčiji šker, mašine itd. i ka se pomilostijo vnogi kaznjenci (kaštigani) za volo krsta prestolonaslednika.

Odposlanstvo ljubljanskoga veučelišča je obiščalo naš klub v Belgradi. Te njim je obljūbo vso pomoč, ka se vseučelišče ne črbini ali ne odpravi. Dr. Krošec je vodo odposlanstvo k Pašiči, ki je dao izjavo, da dokeč de on ministerski predsednik, de podpirao ljubljansko vseučelišče.

Proti talijanskomi nasilji, šteri slovenski jezik meče v Italiji iz šol, z sodišč pa ešče prepove, ka bi se čisto slovenski listi izdajali, je cstro nastopila naša stranka v Belgradi. V imeni stranke je govorio dr. Hohnjec. Čeli parlament je obsodo talijansko podivjanost, štera je predpisala, ka se more v listaj vse tiskati tūdi taljanski, ka se tiska slovenski. — Dr. Korošec je za naše slovenske i horvacke brate posebi zdigno glas ešče pri dr. Ninčiči. — Protest naše

stranke je pomagao, ar je talijanska vlada včasi odpravila krivice, kak je beogradski talijanski konzul to naznanō dr. Ninčiči.

Da se iz vinskih droži sme žgati žgano vino brezplačno kak dozda, so naši poslanci zdignoli glas pri ministri financ, ki je to prepovedao.

Trgovinsko pogodbo z Poljskov je parlament zgloso. Naša stranka je protiglasala, ar je v pogodbi ne preskrbljeno za izvoz našega vina. Mi mamo 200.000 hektarov zemlje nasajene z trsom i pripovamo v celoj državi 4 milijone hektolitrov vina. S toga se tri milijone doma potroši — eden milijon nam ostane za izvoz, a vlada se ne pobriga za toga, da bi pomōgla goričancom.

Železničarski zakon je parlament sprejeo. Naša stranka je proti glasala, ar minister šče vse slovenke železnice premestiti v Srbijo i ar novi zakon vladi da orožje v roke, ka lahko z službe vrže tiste železničare, ki neso ali nedo na njeno stran. Zato je tri leta ne potrdi v službi. Pa pri plačaj je tūdi krivica.

Šest ministerstev se bo odpravilo, tūdi za socialno politiko. Naša stranka proti tomi protestera, ar se njej milijo invalidi i vojne dovice pa sirote.

Proti zakoni od taks je v parlamentu govorio poslanec Pušenjak od naše strani. V svojem govoru je protestirao proti zapostavljanji Slovincov. Komaj je prešla južna železnica v roke države, že je imenūvala radikalna vlada za ravnitela v mariborsko železniško fabriko Srba. Mi nesmo si zaslužili toga nezavūpanja, je pravo.

Zakon od vseučelišč bo parlament predložo prosvetni minister v tej dnevaj.

Svetovna politika.

Nemčija. Zavolo velkoga spadaja nemške marke se živež več nemre dobiti. Namestaj se je že začela lakota. Fabrike se zapirajo i tūdi v rūdnikaj odpūščajō delavce. Brezposelnost se širi i to šče dela položaj obvūpnejši. Vseširok so nemiri zavolo velke dragōče. V Hamburgi so komunisti začeli revolucijo. Prišlo je do krvavoga boja, 24 je mrtvi, 250 pa ranjeni. V Aachenu so proglasili Porensko republiko, ki naj bi se odtrgala od Nemčije. Francozje podpirajo ločitev renski bogati krajov od nemške države. Odcepitev se je pa ne posrečila, ar so se delavci gorzeli i stirali rūšilce državne edinosti. Tūdi Bavarska se je štela odločiti. Že je vojaštvo moralo novo prisego položiti na bavarsko republiko. Med berlinskovi i bavarskov vladov tečejo pogajanja. Vūpanje je, da se pogodijo. Francija bi se veselila razpadi Nemčije na male državice, ar bi se njoj ne trbelo več bojati od raztrgane, slabe soside. Nemški narod bridko mora čūtitī sad tiste brezverske politike, štera je v imeni nemške države i njene edinosti preganjala katoličane i njim kratila njihove najsvetejše pravice.

Grčija. Tam so razpisali volitve za državno zbornico. Med monarhisti (za krala) i republikanci se bijejo težki boji. Agitacija se je prenesla tūdi med vojake, šteri so se začeli puntati. Zda je že mirnejše.

Anglija. Čehoslovaški predsednik republike, Masaryk je prišeo v London na Angleško. Tam so ga jako prijazno sprijali. Z njim je tūdi čehoslovaški zvūnešnji minister Beneš, od šteroga je eden angleški minister povedao, da je v celoj Evropi eden najbogši minister za zvūnešnje zadeve.

Nemška Avstrija. Volitve v drž. zbor so dokončane. Zmagali so krščanski socialci, majo 82 poslance, socialisti 67, velenemci i bauernbundovci (neke vrste kmetska stranka) pa samo 15.

Rusija. Iz Amerike javijo, da prej ruska sovjetska vlada jako napinja na sosedne države, na Litvinsko i Estonsko vlado, da bi se naj pridružile sovjetskoj Rusiji. — Med Finskov i Rusijov so se strune preci napole za volo nekše razmejivti. Finči so privolili, da se naj postavi nova razmejivna komisija, vse drugo so Rusom odbili.

Rumunija. Tam so pred kratkim sklenoli novi šolski zakon, šteri dovoljūje ne rumunskim narodnostim, da lahko majo šole v svojem maternom jeziki, Rumunščinō do se v I. i II. razredi včili i vōro, v III. i nadale pa 2 vōri na tјeden.

Portugalsko. Konzervativna stranka je napravila revolucijo kak so to napravili v sosednoj Španskoj. Porabili so priliko, kda je novi president Gomez šteo prevzeti vlado. Nakelko se je reberija posrečila ali ponesrečila, se ne ve ar so vse zveze z državov pretrgane.

Čehoslovaško. Dela se na to, da bi se vse katoličanske politične stranke združile v blok. To se pa posreči samo te, či se ljeska ljudska pa slovaška Hlinkova (ljudska) stranka sporazmita.

Grško. Vlada, ki je vodila revolucijo, je zdaj odstopila. Na njenó mesto je stopila nevtralna vlada pod predsednikom Politisom i ta nova vlada de vodila volitve v državno zbornico.

Francija. Češkoslovaški prezident Masaryk je na poti v London obiskao Pariz. Tam so ga v velik parador sprijali. Pri slavnostni večerji je Masaryk povedal: „Čehi so Francozom odkritosrčno zahvalni i njoj tudi ostanejo. Francoska lahko na nas računa v vsakom položaji, v dobri pa tudi v slabi časaj.“ Nazajdoč se Masaryk stavi tudi v Belgradi. Pravijo, da ščejo Čehi s Francozi sklenoti posebno vojaško pogodbo, drugi pa, da Masaryk šče v Parizi pa v Londoni dosegnóti, ka bi Česloslovaško državo proglasili za nevtralnó. Ka je na tom istine, pokaže bodočnost. — Česloslovaška že ma izdelani proračun za prišestno leto. Dohodki pridejo na 18 milijard čehoslovaški kron, potroši pa na 16 milijard.

Nemčija. Vrednost nemške marke je spadnóla skoro na nikaj. Delavci nemajo živeža, zato so bili po varašej nemiri, šteri so zadnji čas redkejši. Da bi konci nekoliko zboljšali gospodarsko moč Nemčije, njoj ščejo dati Amerikanci pa tudi antanta večše posojilo. Zastopniki nemške vlade so v Parizi naznanili, da država nemre plačati blaga, štero ščejo Francozje za bojno odškodnino, pa so dobili odgovor, da prej Francoze tó nikaj ne briga, samo naj dobijo odškodnino. Na Saksonskom je eden generao prevzelo vso oblast.

Amerika. Tam do naskori volitve prezidenta. Coolidge (Kulldž) bo kandidirao, šteroga pa prej nedo voliji, ar je odločno za prepoved alkoholni pijač. Bog daj, da bi treznost zmagala nad glavami pijančkov! — Na otokaj (sziget) Filipini v Tihom oceani, šteri so pod amerikanskov oblastjov, vre profi amerikanskomi gospodstvi. Domačini se reberijo. So že več učitelov bujli pa dece. Na pomoč so pozvali angleške vojake.

Meksika. Meksiko so pozvali, naj stopi v Društvo narodov. Pa je ne sprijela, ar se prej nemre združiti s častjov Meksikanske države, da bi zdaj prosila za sprejem v Društvo narodov či so jo izključili te, kda so nastavlali to društvo. Dokeč Anglija ne pripozna meksikanske države, ta nemre iti v društvo.

Govor profesora Mazovca za versko šolo na V. slovenskom katoličanskem shodi.

S tem heroičnim bojom na „mrtvoj straži“ pa je neminljivo zvezana naša plemenita nesebična duhovščina, štera je ne iskala sebe, nego Boga inó po Njegovej zapovedi naše slovensko ljudstvo.

I to verno slovensko ljudstvo pod vodstvom svoji svetni izobražencov predvsem pa naše slovenske duhovščine, štera je rešila slovenstvo povodni, štera bo tudi v bodoči letaj v taljanski ino nemški šolaj rešila za Jugoslavijo, ka se še da rešiti v tužnom Koroškom i pri lepoj Adriji, — ta duhovščina, štera je v šolaj vzgojila telko plemeniti slovenski značejov, tó naše verno ljudstvo, to svetno ino duhovno razumníštvo naj se zdaj zedini i zednači z nekšim meglenim „jugoslavenstvom“, šteroga nega nindri i ga tudi v tom zapopadki, kak se nam poníve nigdar nede, ar ga neščejo ne Slovenci, ne Horvatje, ne Srbi. (Viherno odobravanje. Ploskanje ne henja.) Zató pa gospoda slobodomiselci, roke vkrej ód našega šolstva! Vredite si za sebe i za vašo deco šolstvo kak se vam vidi, mi si pa za sebe vredimo kak mi ščemo, (Burno pritrdjavanje.)

Človek bi mislo, da bodo naši nasprotniki s tem zadovolni, nego, slavni zbor, naši nasprotniki neso tak slobodomiselni, da bi sprijali naš predlog: nje vodi uprav nekše peklensko slepo sovraštvo do vsega, ka je versko. To svoje sovraštvo bi radi vceplavali tudi v nedužna srca katoličanske dece; poleg toga pa so večkrat še tak nedosledni, ka v istom časi, kda pišejo članke za brezversko šolo, pošilajo svoje sine pa hčeri v naše zasebne verske šole. . . . Že znajo, zakaj! (Pritrdjavanje.)

Slavni zbor! Mi pripoznamó mogočnost, da se v ništerni zasebni šolaj, štere ravnajo narodove menjšine, morebiti premalo goji lüben do naše lepe, s telkov krvjov i trplenjom küplene države. Mi terjamo, da naj se v vsej šolaj kak najbole goji državljanska zavest; nego zavolo mogoči nedostatkov v posamični šolaj naednok vse zasebno šolstvo, štero je posebno pri nas katoličana j tak lepo razvito, kratkomalo obsoditi na smrt, gospoda moja, tak se nemo šli, toga mi Slovenci i Horvatje ne dopústimo. Rad bi poznao tistoga ministra, šteri bi šleo slaven postati s tem, da bi odpravo naše slo-

venske Atene, našo prvo slovensko gimnazijo v Št. Vidi, štero nam je spravo naš dični vladika* v svoji apoštolski lübezni do Slovencev na svoje stroške i na stroške svoji vdani vernikov. Što bi se podstopo v nevarnost spraviti nam vse nezračunane šole in zavode, štera je stvorila nepomenkajoča krščanska lübezen. (Viherne ovacije púšpeki Jeglič!)

Gospoda! Krona vsega šolstva je naše vsencilišče je vklüпно narodna zadeva, ne pa zadeva kakše politične stranke. Zato terjamo, da se pri potrošaj za posamične vseučiliščne potrebčine ednok za vsikdar tanihajo vsi strankarski nagibi, da bo vsencilišče resan to, ka bi moralo biti in ka profesorje pa visokošolci ščejo, da naj bi bilo: slobodna, od vsakdanešnje skrbi za potroše i odürni politični svaj daleč odmeknjena, duševna država v našoj slobodnoj državi. Naše vseučilišče mora izkopati iz naše slovenske mantrniške zemle vse kulturne vrednosti minolosti, zdajšnjosti i z bliščečev rokov kazati v svetlo bodočnost. Ne v surovém, človeka nedostojnom bojüvanji, nego v bratskom, lübezni punom vzgajanji vsej pravi kulturni vrednoti naše zemle, štera je srkala v sebe, grško, rimsko i muslimansko — vzhodno izobrazbo, v tom vidimo mi bodočnost naše države i to je tudi jedina pot, štera de nas pelala na sunčnólepo stališče med velike izobražene narode sveta. . . . (Pokanje z rokami.)

Zaključek.

Gospoda moja! Mi v hasek države na tom svetešnjem zborüvanji še ednok karamo pred kulturnim bojom. Mi terjamo za katoličane versko vzgojo, mi neščemo učitelov, šteri bi bantüvali naša verska čüstva, izražamo pa svoje najiskrenejše dopadenle tistomi učitelstvi, štero je verno ostalo naródi i veri i njemi oblüblamo vso pomoč, da se pri plači i v dušnom pogledi napravi zmóžno za svojo zvišeno pozvanje. Mi vópowemo, da bomo kak zimico v oki čüvali vse svoja verska ino izobraževalna društva proti vsem napadom naj že pridejo odkedšeteč. Mi iskreno pozdravljamo naše vseučilišče i zagvišamo tak profesore kak akademike, dijake da ma naše ljudstvo z njimi iskreno dopadenje. Svojim pravoslavnim i muslimanskim bratom pa naznanjamo s toga mesta svoja bratska čüstva s prošnjov, da naj oni spoštüjejo, ka je nam sveto, kak bomo tudi mi poštüvali, ka je njim sveto. (Viherno odobravanje.)

Trdno smo osvedočeni, da samo ta pot vodi do vreditve države i do mürnoga skupnoga življenja trej dózdej po usodi i zgodovini tak dugo ločeni bratov. Mi vidimo rešitev našega naroda i države v tom, da se morálno (poštenostno) prerodimo vsi, od prvoga državnika do zadnjega težaka. Posebno pa je potrebno, da se versko vzgoji naša mladina. Za svojo mladino ščemo že sami brez pomoči slobodomiselnov preskrbeti. Zato ne henjamo od terjanja: „Katoličanski mladini, katoličansko šolo.“ (Govorniki čestitajo.)

*) Tü govornik misli na ljubljanskoga púšpeka, Dr. Anton Bonaventura Jegliča, šteri so dali v Št. Vidi (edno vóro od Ljubljane) zozidati na lastne in na svoji vernikov stroške prvo slovensko gimnazijo i prelepi vzgojevalni zavod sv. Stanislava. Ljubljanska púšpekija je lahko šegava na te prelepi zavod. Takši zavod naj bi bilo tudi Martinišče v Soboti, kde bi se naše dijaštvo vzgajalo v verskom dühi.

Gospodarstvo.

Cene silja doma.

Pšenica	100 kg.	K. 1000—1200—
Žito	„ „	1100—
Ječmen	„ „	1000—
Oves	„ „	900—
Kukorica	„ „	1000—

Cene živine.

Govedina	1 kg.	K. 96—
Teletina	„ „	120—
Svinjsko meso	„ „	100—
Mast	„ „	180—
Slanina	„ „	172—

Zagrebečka borza

dne 30. óktobra 1923.

Amerikanski dolar	1 dolar	K 328—
Austrijska krona	100 K	K —48
Čeho-Slov. krona	1 K	K 10—
20 kronski zlat		K 1200—
Francoski franc	1 frank	K 20—
Madjar. K	100 (nova em.)	K 1.70
Švic. fran.	1 fr.	K 60.20
Talijanske lire	1 lira	K 15.20

Zürich:

Dinar 100 Din.

Šv. frcs 6.50

SLOVENSKA BANKA

podružnica Dolnja Lendava

plača najbolje
dolarje in zlate peneze.

Figyelem!

Értesitem a nagyérdemü közönséget, hogy a táblaüveget a mai naptól kezdve m² 70 dinárért adom.

Elvállalok továbbá épület
üvegezést és képeretézést.

Nagy raktárt tartok korcsma üvegekben és
porcellán edényekben.

Ivan Markovič Dolnja Lendava
Schwarz-féle házban.

Oglas.

Za zimo küpite po najnišjih cenah: lepo süknjo (štof) vseh vrst, hlačevino, porhate, odeje (deke), koce, slamnice (strožoke), nogavice (štrumfle), štrikano blago, črevlje, gamaže, dežnike (marele), kak tudi vse drugo špecerijsko i drobno blago v trgovini

Franc Senčar, Mala nedelja,
podružnica prie

Mihael Cimmerman v Ljutomeri

Ravnotak se küpüjejo tü belice, zmóčaj, grah, sühe gobe pa vsi poljski pridelki po
— najbolših dnevnih cenah.

Dober „Hove“ šostarski mašin
se k odaji v BAKOVCIH pri
Graj Mariji.

Prodám mojo — za svaki obrt pripravljemo —
z vodovodom in z acetilensko lučjo opremljeno

hišo in posestvo.

Karol Horvath, bivši notar
Rogašovci. (Sveti Jurij.)

K odaji je v Doljem Lakoši

hiša, zidana iz cigla, pod 2l.
številkov z ograndom i jušom
— skupnoga pašnika. —

Lepo posestvo

priprvano tudi za penzioniste ob glavni
cesti 1/4 ure od mesta Radgone, približno
5 óralov zemlje vse pri hiši, lepa hiša z
gospodarskim poslopjem je takoj naprodaj.
Več se izve v upravništvu Murske Straže
v Gornji Radgovi.

Podpirajte Novine!